

שרת המשפטים

י ר ו ש ל י ם

ט"ז תמוז תשע"ז
10 יולי 2017

מס' מכתב: 2017-11406
פנימי: א-ט

לכבוד
חה"כ ניסן סלומיאנסקי
יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט
כנסת ישראל

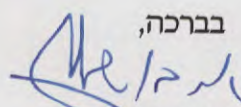
שלום רב,

הנדון: תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון), התשע"ז-2017

מכוח סמכותי לפי סעיפים 83 ו-109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 ולאחר שהתקבל אישור שר האוצר לפי סעיף 39ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, אני מתכבדת להעביר לאישור הוועדה את תקנות בית המשפט (אגרות) (תיקון), התשע"ז-2017.

להתקנתן של אגרות בתובענות ייצוגיות שתי תכליות מרכזיות. הראשונה היא כיסוי חלק מעלויות ההליך המשפטי אותו יוזם בעל הדין. תובענה ייצוגית היא הליך מורכב וארוך, אשר דורש, ככלל, משאבים שיפוטיים רבים. בהתאם, אין מקום להחרגת הליכי התובענות הייצוגיות מתשלום אגרה, בדומה לשאר ההליכים המתנהלים בבתי המשפט. התכלית השנייה היא הפחתת תובענות סרק וצמצום שיעורן ביחס לכלל התובענות הייצוגיות המוגשות לבתי המשפט.

אודה להנחת נוסח התקנות שבנדון בפני ועדת החוקה, חוק ומשפט.

בברכה,

איילת שקד

העתק: המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי)

תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון מס') (התשע"ז) - 2017

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 83 ו-109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,¹ באישור שר האוצר לפי סעיף 39ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985² ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקינה תקנות אלה:

תיקון תקנה 1 .1 בתקנה 1 לתקנות בתי המשפט (אגרות) התשס"ז-2007³ (להלן - **התקנות העיקריות**) -

(1) אחרי הגדרת "דיון" יבוא:

"חוק תובענות ייצוגיות" - חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006⁴;

(2) אחרי הגדרת "תובענה" או "הליך" יבוא:

"תובענה ייצוגית" - כהגדרתה בחוק תובענות ייצוגיות;

הוספת תקנה 7א .2 אחרי תקנה 7 לתקנות העיקריות יבוא:

"אגרה בתובענה 7א (א) בתובענה ייצוגית, תשולם אגרה לפי פרט

ייצוגית 4א, 11א או 22א בתוספת, לפי העניין, בשני

שיעורים, כמפורט להלן:

(1) עם הגשת הבקשה לאישור התובענה

כייצוגית, ישלם המבקש את המחצית

הראשונה;

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"א, עמ' 130.

³ ק"ת התשס"ז, עמ' 720; התשע"ד עמ' 756.

⁴ ס"ח התשס"ו, עמ' 264; התשע"ד, עמ' 756.

(2) ניתן פסק דין בהליך, לרבות פסק דין המאשר הסדר הסתלקות לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות ופסק דין המאשר הסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות, ישלם המבקש את המחצית השנייה; על אף האמור, רשאי בית המשפט לפטור מתשלום המחצית השנייה של האגרה לפי פסקה זו, כולה או חלקה, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ב) בתובענה ייצוגית נגד רשות לפי פרט 11 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, במקרים שבהם הודיעה רשות כי היא תחדל מהגביה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור, בהתאם לסעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות, לא תשולם המחצית השנייה של האגרה וינוכה מן המחצית הראשונה של האגרה ששולמה, כערכה במועד התשלום, סכום הנקוב בפרט 33 בתוספת, כערכו במועד התשלום ויתרת האגרה ששולמה תוחזר, בתוספת הפרשי הצמדה על היתרה, כאמור בתקנה 17;

(ג) אגרה כאמור בתקנה זו תחול גם על הגשת הודעה לצד שלישי.

(ד) בתקנה זו -

"מבקש" - מי שהגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית, לרבות תובע מייצג, כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות ולמעט אלה:

(1) ארגון, כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות, שהגשת תובענות ייצוגיות אינה פעולתו העיקרית והרשום במרשם רשם העמותות או רשם ההקדשות;

(2) המועצה הישראלית לצרכנות, כהגדרתה בחוק המועצה הישראלית לצרכנות, התשס"ח-2008.⁵

"רשות" - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

תיקון התוספת 3. בתוספת לתקנות העיקריות -

(1) אחרי פרט 4 יבוא:

4"א אגרה בשקלים חדשים
תובענה ייצוגית 12,000" ;

(2) אחרי פרט 11 יבוא:

11"א אגרה בשקלים חדשים
תובענה ייצוגית 24,000" ;

(3) אחרי פרט 22 יבוא:

22"א אגרה בשקלים חדשים
תובענה ייצוגית נגד רשות 24,000" .

⁵ ס"ח התשס"ח, עמ' 841.

תחילה וסייג 4. (א) תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן.
לתחולה

(ב) תקנות אלה לא יחולו על בקשה לאישור תובענה ייצוגית ועל תובענה ייצוגית אשר היתה תלויה ועומדת לפני בית משפט ביום תחילתן של תקנות אלה.

התשע"ז _____
(2017 _____)
(חמ 3-87-1)

איילת שקד
שרת המשפטים

דברי הסבר

כללי

תקנות אגרות בתובענות ייצוגיות מותקנות בהתאם לסעיף 44 בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006. להתקנתן של אגרות תובענות ייצוגיות שתי תכליות מרכזיות. הראשונה היא כיסוי חלק מעלויות ההליך המשפטי אותו יוזם בעל הדין. תובענה ייצוגית היא הליך מורכב וארוך, אשר דורש, ככלל, משאבים שיפטיים רבים. בהתאם, אין מקום להחרגת הליכי התובענות הייצוגיות מתשלום אגרה, בדומה לשאר ההליכים המתנהלים בבתי המשפט. התכלית השנייה היא הפחתת תובענות סרק וצמצום שיעורן ביחס לכלל התובענות הייצוגיות המוגשות לבתי המשפט. לא ניתן לקבוע מה שיעורן של תובענות הסרק המוגשות כיום, אולם ניתן ללמוד על קיומן ממספר הסדרי ההסתלקות הרבים, בהם לעיתים נטען במפורש כי בקשת ההסתלקות נובעת מהיעדר עילת תביעה. כפי שעולה ממחקר אמפירי שביצעה מחלקת המחקר של הרשות השופטת, הסתלקות התובע לפני אישור התובענה כייצוגית היא סיבת סגירת התיקים השכיחה ביותר. הגשתן של תובענות סרק יוצרת הרתעה עודפת בקרב נתבעים, מחייבת אותם בהוצאות כספיות לצורך ניהול ההליכים, ומבזבזת כספי ציבור בניהול הליכים משפטיים שלא לצורך בבתי המשפט. מטרת החוק היא לעודד הגשת תובענות ייצוגיות ראויות ומבוססות עילה, תוך צמצום תובענות הסרק המוגשות לבית המשפט, אשר אין בהן כדי לקדם את תכלית החוק.

נציין כי שתי התכליות שביסוד ההצעה מעוגנות במקורות המשפט העברי, כפי שהראה ד"ר מיכאל ויגודה בחוות דעתו, "קביעת אגרות בתובענות ייצוגיות לאור המשפט העברי" (פורסם באתר היחידה למשפט עברי, מדור חוות דעת).

תקנה 7א

תקנת משנה (א): סכום האגרה המוצע הוא 12,000 ₪ בבית משפט השלום ו-24,000 ₪ בבית משפט המחוזי או בבית משפט לעניינים מנהליים, אשר ישולמו בשני שיעורים. המחצית הראשונה של סכום האגרה תשולם על ידי התובע הייצוגי עם הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית והמחצית השנייה תשולם עם סיום ההליך. בעניין זה, יובהר כי תקנה 6, הדנה באגרה בתביעה לסכום קצוב, אינה חלה בעניין אגרות בתובענות ייצוגיות. חלוקת האגרה לשני שלבים נועדה על מנת שלא ליצור הרתעה של תובעים ייצוגיים אשר ימנעו מהגשת תובענות ייצוגיות טובות בשל עלות האגרה. אומנם נטל האגרה מוטל לכאורה על התובע בלבד, אולם ככל שעילת תביעתו של התובע הייצוגי טובה ובהתאם להצלחתו בהליכים המתנהלים בבית המשפט, הרי שנטל זה עשוי לעבור אל הנתבע. כמו

כן, לבית המשפט סמכות לפטור מתשלום המחצית השנייה של האגרה, כולה או חלקה, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

תקנת משנה (ב): בתובענה ייצוגית לפי פרט 11 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות (תביעות השבה נגד רשות), במקרים שבהם הודיעה רשות כי היא תחדל מהגביה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור, בהתאם לסעיף 9 לחוק, מוצע כי לא תשולם המחצית השנייה של האגרה ותוחזר המחצית הראשונה של האגרה למבקש, בניכוי הסכום הנקוב בפרט 33 בתוספת.

תקנת משנה (ג): סכומי האגרה יחולו גם בהודעות לצד שלישי, אשר האפשרות להגישן בתובענה ייצוגית, לאחר קבלת רשות מבית המשפט, הוכרה בפסיקת בית המשפט העליון בע"א 5635/13 קורל-תל בע"מ נ' אביהוא רז ואח' (ניתן ביום 1.4.2015).

תקנת משנה (ד): מוצע להעניק פטור מתשלום אגרה לארגונים, כהגדרתם בחוק תובענות ייצוגיות, שהגשת תובענות ייצוגיות אינה פעילותן העיקרית, הרשומים במרשם רשם העמותות או רשם ההקדשות וכן למועצה הישראלית לצרכנות, על מנת לעודד הגשת תובענות ייצוגיות על ידי ארגונים.

שר האוצר

כ"ז בסיון התשע"ז
21 ביוני 2017
המ. 401-2017

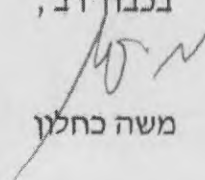
לכבוד

גב' איילת שקד
שרת המשפטים

הנדון: תקנות המתווכים במקרקעין (תיקון מס' 2), התשע"ז-2017;
תקנות הנוטריונים (אגרות נוטריון) (תיקון), התשע"ז-2017;
תקנות רואי חשבון (תיקון), התשע"ז-2017;
תקנות חוקרים פרטיים ושירותי שמירה (אגרות רשיון) (מס' 2) (תיקון),
התשע"ז-2017;
תקנות שמאי מקרקעין (אגרות) (תיקון), התשע"ז-2017;
תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון מס'), התשע"ז-2017;
תקנות המקרקעין (אגרות) (תיקון), התשע"ז-2017

בתוקף סמכותי לפי סעיף 39ב' לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, הריני לאשר
את התקנות שבנדון. זאת לאחר שאושרו בישיבת וועדת האגרות הבינמשרדית
שנערכה ביום 19 ביוני 2017.

בכבוד רב,

משה כחלון